

DL $\frac{2004}{42}$

Caiet
biobibliografic

ANDREI MIKOLA

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ “Petre Dulfu” BAIA MARE

PERSONALITĂȚI MARAMUREȘENE – ANIVERSĂRI

ANDREI MIKOLA

- pictor -

**17 martie 1884, Peleşu Mare (Satu Mare) - 4 iulie 1970,
Baia Mare**

BAIA MARE, 2004

**Caiet biobibliografic aniversar
realizat în cadrul Serviciului de Informare Bibliografică**

**ANA-MARIA BREZOVSKI
FLORINA VANCIU**

Tehnoredactare computerizată, coperta și realizarea grafică:
Ana-Maria Brezovszki, Florina Vanciu, Alexandru Roman

A. Mikola

“O contemplare continuă m-a făcut să recunosc că legea primordială a naturii este armonia, tendința spre echilibru. Această adîncă armonie o simt eu peste tot în marea natură înconjurătoare și exprimarea ei este felul activității mele artistice.”

“Cîndva, cu ani în urmă, am cunoscut cerul baimărean. Și m-am îndrăgostit de el. De atunci sînt mereu îndrăgostit de acest cer adevărat, ne mai certăm cîteodată – pe timp de furtună – dar iubesc acest cer misterios și fascinant, același și mereu altul – inexprimabila mișcare cromatică – de la albastrul pur la violet.”

Andrei Mikola

REPERE BIOGRAFICE

S-a născut în ziua de **17 martie 1884** la Peleşu Mare (Satu Mare), într-o familie de învățători.

Studii:

Urmează școala primară în satul natal și gimnaziul reformat din orașul Satu Mare. În anul 1902 își dă bacalaureatul și, ca recompensă, timp de o lună, frecventează cursurile Școlii Libere de Pictură de la Baia Mare. Se hotărăște să devină profesor de desen, astfel că se înscrie la Institutul pedagogic de arte plastice din Budapesta, dar după trei luni renunță. Pentru a-i împăca pe părinți, urmează studii de drept la Debrecen, Cluj, Budapesta. Între timp urmează, la seral, cursurile Școlii particulare de pictură din Budapesta, condusă de Szablya-Frischauf Ferenc. Din acest moment renunță definitiv la studiile de drept și se dedică carierei artistice. Toate vacanțele și le petrece la Baia Mare, studiind pictura cu Ferenczy Károly și Réti István.

În toamna anului 1905 pleacă la Paris ca bursier al Comitatului Sătmarului. Până în 1908 urmează cursuri de desen și pictură la Académie Julian (profesor Jean Paul Laurens) și Académie Delécluse (profesor Ernest Laurens). La Paris, în cercul artistic animat de Leo și Gertrude Stein, îi cunoaște pe Picasso și Matisse. Între anii 1908-1909 studiază la Academia de Arte Frumoase din Budapesta, avându-i ca profesori pe Székely Bertalan și Ferenczy Károly.

Încă din 1908 se întoarce în țară, stabilindu-se definitiv la Baia Mare. Doar câteva scurte călătorii de studii întrerup îndelungata ședere a pictorului în acest oraș: în anul 1913 pleacă pentru câteva luni în Italia, iar în anul 1923 în Germania, la München.

Activitate socio-profesională:

Debutează la Budapesta, în anul 1908, la o expoziție a tinerilor pictori, unde expune 12 tablouri.

Activează la Baia Mare ca artist independent până la sfârșitul vieții. Se numără printre membrii fondatori ai Societății Pictorilor Băimăreni (1911), iar între 1927-1935 și 1940-1944 conduce Școala de Arte Frumoase din Baia Mare, la început împreună cu Ioan Krizsán, apoi singur. Concomitent este și profesor de pictură până în anul 1937.

O scurtă perioadă de timp (31 dec. 1933-22 apr. 1934) este viceprimar al Băii Mari.

Ca reprezentant al artiștilor, din mai 1934, face parte din conducerea Clubului Artiștilor și Ziariștilor din Baia Mare. Din anul 1944 este președinte al Asociației Pictorilor din Baia Mare, până la desființarea ei în anul 1945. După această dată se dedică în totalitate muncii de artist creator.

A fost membru al Uniunii Artiștilor Plastici, Filiala Baia Mare.

Opera sa numără peste 500 de tablouri, răspândite în diferite muzee de pe meridianele lumii.

Într-un interval de aproape șapte decenii de activitate artistică, pictorul a participat la peste 50 de expoziții colective și personale.

Expoziții colective:

Expune câteva lucrări la Budapesta în anul 1910. În 1912 participă la Expoziția Aniversară a Școlii Libere de Pictură din Baia Mare, unde, pentru prima dată, i se recunoaște talentul

exceptional, atât de către public, cât mai ales de către colegii pictori. Începând din 1913 participă cu regularitate la expozițiile organizate în Baia Mare și în principalele centre culturale din țară (București, Cluj, Satu Mare) și din străinătate (Budapesta, Paris, Veneția, Viena, Oslo, Bruxelles, Berlin, Leipzig, München).

Expoziții personale:

Budapesta (1926), Baia Mare (1961), București – expoziție retrospectivă (1964), Baia Mare – Expoziția personală Andrei Mikola (1968), Baia Mare – Expoziția omagială “Mikola András – 85 de ani” (7 mar. 1969).

Ca o recunoaștere a meritelor sale, în anul 1964 i se decernează titlul de Artist Emerit

Se stinge din viață la **4 iulie 1970** la Baia Mare.

Malul Săsarului 2

OPERA

A. Cele mai reprezentative picturi (în ordine cronologică):

Revoluționar din 1848, ulei pe pânză, 1905.

Autoportret, creion, 1906.

Autoportret, ulei pe pânză, 1906.

Model de la Paris, ulei pe pânză, 1906.

Peisaj băimărean, ulei pe pânză, 1908.

Studiu, ulei pe pânză, 1910.

Țăran din Coltău, ulei pe pânză, 1910.

Natură statică, ulei pe pânză, 1911.

Peisaj din Valea Roșie, ulei pe pânză, 1912.

Peisaj de primăvară, ulei pe pânză, 1913.

În parc [1], ulei pe pânză, 1916.

O după amiază liniștită de vară, ulei pe pânză, 1916.

Piața mică din Baia Mare, ulei pe pânză, 1928.

Pierro și Colombin, ulei pe pânză, 1928.

Valea Roșie, ulei pe pânză, 1960.

Portret de mecanic, ulei pe pânză, 1962.

Autoportret, ulei pe pânză, 1964.

Peisaj cu capre, ulei pe pânză, 1966.

Malul Săsarului, ulei pe pânză, 1967.

Mielul tradițional, ulei pe pânză, 1967.

Peisaj din Baia Sprie [1], ulei pe pânză, 1967.

Peisaj din Tăuții de Sus, ulei pe pânză, 1967.

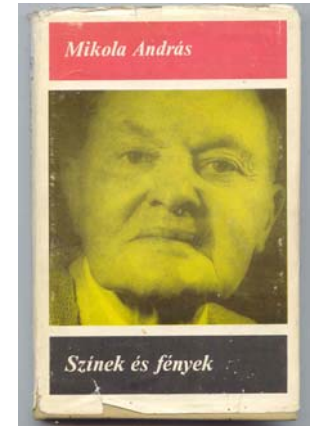
Spre casă, ulei pe pânză, 1967.

Peisaj băimărean

B. Scrieri ale artistului:**Volum:**

- **Szinek és fények : Egy nagybányai festő emlékei** = [Lumini și culori] / Az előszót és a jegyzeteket írta Banner Zoltán. – Kolozsvár : Dacia könyvkiadó, 1972. – 148 p. + 8 f. il.

Articole:

Egy nagybányai festő emlékei : Részletek Mikola András önéletrajzából. Utunk, 23, nr. 36, 6 sep. 1968, p. 10; nr. 37, 13 sep. 1968, p. 10; nr. 38, 20 sep. 1968, p. 10; nr. 39, 27 sep. 1968, p. 10; nr. 40, 4 oct. 1968, p. 12; nr. 41, 11 oct. 1968, p. 12.

Împlinire : [Despre mișcarea plastică băimăreană]. Pentru socialism, 17, nr. 4144, 20 mai 1967, p. 3.

INTERVIURI

Andrei Mikola la 85 de ani. Tribuna, 12, nr. 13, 27 mar. 1969, p. 7. (V. Velneciuc).

Beszélgetés fővárosi kiállításán a nyolcvanéves Mikola Andrásal. Új Élet, 7, nr. 21, nov. 1964, p. 12. (Diményi I.).

REFERINȚE CRITICE

În volume:

Predescu, Lucian. *Enciclopedia Cugetarea*. – București, 1940, p. 550.

Artă și literatură băimăreană. – [Baia Mare, 1957], p. 152.

Baia Mare : schiță monografică. – [Baia Mare, 1965], p. 80.

Momente ale dezvoltării culturii și artei în Maramureș. – Baia Mare, 1967, p. 180-184.

Művészeti Lexikon. – Budapest, 1967, vol. 3, p. 340.

Murádin Jenő. *Nagybánya : A festőtelep művészei*. – Miskolc, 1994, p. 66-67.

Deac, Mircea. *50 de ani de pictură : 1890-1940 : Dicționarul pictorilor din România*. – București : OID. ICM, 1996, p. 122-123.

Alexa, Tiberiu ; Moldovan, Traian ; Muscă, Mihai. *Centrul artistic Baia Mare = The Baia Mare Artistic Centre : 1896-1996*. – Baia Mare, 1997, p. 273-274.

Murádin Jenő. *Erdélyi festőiskolák*. – Bukarest : Kriterion, [1997], p. 16, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 34, 39, 42, 43, 44, 46, 47, 48.

Csoma, Gheorghe. *Baia Mare 670*. – Baia Mare : Helvetica, 2000, vol. 2, p. 80, 82, 89, 99, 108, 110, 124, 130, 165, 181, 217, 236, 240, 244, 259, 261, 262, 263.

Csoma, Gheorghe. *Baia Mare 670*. – Baia Mare : Helvetica, 2001, vol. 3, p. 232, 250, 262, 271, 286, 295, 338.

Dicționar enciclopedic. – București : Editura enciclopedică, 2001, vol. 4, p. 401.

Réti István. *A nagybányai művésztelep*. – [Budapest] : Vince kiadó, 2001, p. 25, 30, 34, 36, 40, 41, 42, 128, 129, 132, 146, 158, 161, 162, 182.

În periodice:

Artistice : [Andrei Mikola, conducătorul școlii de pictură din Baia Mare, participă la o expoziție organizată la Budapesta]. Baia Mare, 7, nr. 2, 1932, p. 4.

Kovacs, Elena. *Vizitînd expoziția regională de artă plastică*. Pentru socialism, 7, nr. 909, 7 dec. 1956, p. 1, 3.

Frunzetti, Ion. *Exigența conținutului de idei în artă – exigență a calității : Pe marginea Expoziției regionale de artă plastică din Baia Mare*. Pentru socialism, 10, nr. 1852, 27 dec. 1959, p. 2.

Sirca, Magda. *Artiști plastici la sate*. Pentru socialism, 10, nr. 1904, 28 feb. 1960, p. 1.

Artiștii plastici despre viitoarele lor lucrări. Pentru socialism, 11, nr. 2063, 3 sep. 1960, p. 2.

Expoziția pictorului Andrei Mikola. Pentru socialism, 12, nr. 2411, 17 oct. 1961, p. 1.

Brutaru, Jack. *Viguroasă prezență în actualitate : Pe marginea expoziției artiștilor plastici băimăreni*. Pentru socialism, 13, nr. 2588, 12 mai 1962, p. 2.

Caraiman, A. *Andrei Mikola la 80 de ani*. Pentru socialism, 14, nr. 3160, 17 mar. 1964, p. 2.

Szabó Sándor. *Festő köszöntése*. Utunk, 19, nr. 13, 27 mar. 1964, p. 7.

Bányai Judit. *Látogatás Mikola Andrásnál*. Elöre, 18, nr. 5211, 5 aug. 1964, p. 2.

Horsia, Horia. *Mikola András fővárosi kiállítása*. Elöre, 18, nr. 5234, 30 aug. 1964, p. 2.

Matei, Petre. *“Retrospectivă” la o expoziție* [a pictorului Andrei Mikola deschisă la București]. Pentru socialism, 14, nr. 3325, 27 sep. 1964, p. 2.

Banner Zoltán. *Mikola András* : Arcképvázlatok. Igaz Szó, 13, nr. 4, apr. 1965, p. 613-618.

- Matală, D. *Tineretea unui artist*. Scînteia tineretului, 22, nr. 5394, 22 sep. 1966, p. 2.
- Muscă, Mihai. *Expoziția personală Andrei Mikola*. Pentru socialism, 18, nr. 4351, 20 ian. 1968, p. 3.
- Iuga, Ioniță. *Apariții editoriale ale Muzeului regional Maramureș* : [Album Andrei Mikola]. Pentru socialism, 18, nr. 4358, 28 ian. 1968, p. 2.
- Mezei József. *Mikola album*. Elöre, 22, nr. 6332, 15 mar. 1968, p. 2.
- Mihai, Ion M. *Pictorul Andrei Mikola la 85 de ani*. Pentru socialism, 19, nr. 4710, 16 mar. 1969, p. 2.
- Vernisajul expoziției omagiale Andrei Mikola*. Pentru socialism, 19, nr. 4711, 18 mar. 1969, p. 1.
- Andrei Mikola* : [necrolog]. Pentru socialism, 20, nr. 5113, 5 iul. 1970, p. 2.
- Bellu, Ștefan. *Andrei Mikola, un poet al luminii și al peisajului băimărean*. Pentru socialism, 20, nr. 5124, 18 iul. 1970, p. 3.
- Mezei Jozsef. *Búcsú Mikola Andrától*. Elöre, 24, nr. 7064, 24 iul. 1970, p. 2.
- Polgár István. *Hüség, mindhalálíg*. Új Élet, 13, nr. 16, 17 aug. 1970, p. 17.
- Mezei József. *Mikola András emlékirása*. Elöre, 27, nr. 7850, 3 feb. 1973, p. 2.
- Lăptoiu, Negoită. *Date privind colonia și școala de pictură de la Baia Mare în perioada interbelică*. Marmația (Baia Mare), 4, 1978, p. 355-366.
- Cozmuța, Augustin. *Centenarul unui pictor*. Pentru socialism, 35, nr. 8825, 17 mar. 1984, p. 3.
- Balogh, Melania. *Aducere-aminte pentru un artist*. Graiul Maramureșului, 2, nr. 84-85, 31 mar. 1990, p. 4.

ALBUME ȘI CATALOAGE

- **A. Mikola** : [Mapă-album] / Text de Banner Zoltan. – Baia Mare : Muzeul Județean Maramureș, 1968. – 5 p. + 21 f. reprod.

- *Expoziția regională : pictură, sculptură, grafică, Baia Mare, decembrie 1961-ianuarie 1962* : [catalog] – [Baia Mare, 1961].
- *Expoziție de pictură, București, 10 august-2 septembrie 1964* / Prezentare de Petru Comarnescu. – București, 1964. – 16 p. ne-num. : il.
- *Expoziție de pictură – sculptură – grafică organizată în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei* : Catalog. – [Baia Mare], 1964.
- *Expoziția județeană de artă plastică Maramureș 1968* : [catalog]. – [Baia Mare], 1968, p. 7, 27, 59.
- *Prezențe artistice la Baia Mare 1896-1971, Baia Mare, noiembrie 1971* : [catalogul expoziției]. – Baia Mare, 1971, p. 20.

ICONOGRAFIE

Fotografii:

Andrei Mikola. În: *Expoziția județeană de artă plastică Maramureș 1968* : [catalog]. – [Baia Mare], 1968, p. 27.

Cei mai tineri critici ai pictorului Andrei Mikola. Pentru socialism, 8, nr. 1153, 22 sep. 1957, p. 2.

Pictorul Andrei Mikola în atelierul său de lucru. Pentru socialism, 11, nr. 2063, 3 sep. 1960, p. 2.

Reproduceri:

Autoportret [1]. În: Réti István. *A nagybányai művésztelep.* – [Budapest] : Vince kiadó, 2001, foto. 65.

Autoportret [2]. Fondul Bibliotecii Județene “Petre Dulfu” Baia Mare.

Autoportret [3]. În: Alexa, Tiberiu ; Moldovan, Traian ; Muscă, Mihai. *Centrul artistic Baia Mare = The Baia Mare Artistic Centre : 1896-1996.* – Baia Mare, 1997, cat. 224.

Baraj. Maramureș, aug. 1969, p. 20.

Biserica de lemn de pe Dealul Florilor. În: *Momente ale dezvoltării culturii și artei în Maramureș.* – Baia Mare, 1967, p. 181.

Construcții în Baia Mare. În: *Expoziția regională...* : Catalog. – [Baia Mare], 1965, p. 10.

În parc [2]. În: *Expoziția județeană de artă plastică Maramureș 1968* : [catalog]. – [Baia Mare], 1968, p. 27.

În parc [3]. Pentru socialism, 18, nr. 4351, 20 ian. 1968, p. 3; În: Mikola András. *Szinek és fények : Egy nagybányai festő emlékei.* – Kolozsvár : Dacia könyvkiadó, 1972.

Malul Săsarului. În: Mikola András. Színek és fények : Egy nagybányai festő emlékei. – Kolozsvár : Dacia könyvkiadó, 1972.

Meșterul și ucenicul. În: Regiunea Baia Mare în anii... – [Baia Mare, 1959], p. 46.

Natură statică cu fructe. Maramureș, dec. 1971, p. 7; În: Alexa, Tiberiu ; Moldovan, Traian ; Muscă, Mihai. Centrul artistic Baia Mare = The Baia Mare Artistic Centre : 1896-1996. – Baia Mare, 1997, cat. 225.

Peisaj băimărean. În: Réti István. A nagybányai művésztelep. – [Budapest] : Vince kiadó, 2001, foto. 72.

Peisaj cu Monumentul ostașului român. Pentru socialism, 35, nr. 8825, 17 mar. 1984, p. 3.

Peisaj de toamnă. În: Alexa, Tiberiu ; Moldovan, Traian ; Muscă, Mihai. Centrul artistic Baia Mare = The Baia Mare Artistic Centre : 1896-1996. – Baia Mare, 1997, cat. 223.

Peisaj de iarnă. În: Alexa, Tiberiu ; Moldovan, Traian ; Muscă, Mihai. Centrul artistic Baia Mare = The Baia Mare Artistic Centre : 1896-1996. – Baia Mare, 1997, cat. 226.

Peisaj din Baia Mare. Pentru socialism, 14, nr. 3306, 5 sep. 1964, p. 3; În: Réti István. A nagybányai művésztelep. – [Budapest] : Vince kiadó, 2001, foto. 71.

Peisaj din Baia Sprie [2]. În: Expoziție de pictură – sculptură – grafică organizată în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei : Catalog. – [Baia Mare], 1964.

Peisaj din Baia Sprie [3]. Pentru socialism, 17, nr. 4317, 10 dec. 1967, p. 2.

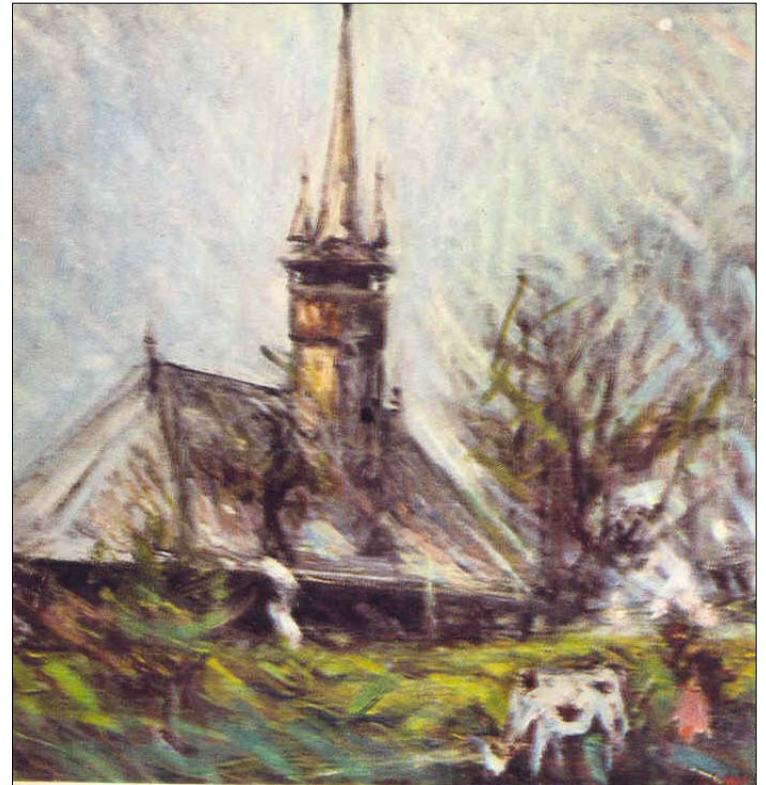
Primăvară timpurie. În: Réti István. A nagybányai művésztelep. – [Budapest] : Vince kiadó, 2001, foto. 77.

Strada morii. Pentru socialism, 8, nr. 1167, 9 oct. 1957, p. 3.

Valea Săsarului. Pentru socialism, 7, nr. 864, 14 oct. 1956, p. 2.

“... acel cer albastru specific doar lui Mikola, acel cer violet care învăluie ca într-o mantie nefirească liniștea și calmul verde al unui colț de parc, viața unui șantier sau bisericuța de pe Dealul Florilor.”

(Dorin Suru)

Biserica de lemn de pe Dealul Florilor

Autoportret

“Pictorul cu ochi albaștri, a căror privire tinerească și senină eclipsează parcă mulțimea anilor cu care l-a dăruit natura, pe care trecătorul matinal al orașului îl întâlnește zilnic aplecat asupra șevaletului, încercând să surprindă în armonii plastice poezia peisajului sau ritmul construcțiilor, este meșterul Andrei Mikola ultimul reprezentant al celei de a doua generații din bine cunoscuta școală de pictură din Baia Mare.

Nu întâmplător a rămas el în orașul de pe malul Săsarului și nu întâmplător a rămas credincios șevaletului și peisajului băimărean pînă la o vîrstă octogenară. Omul care și-a dăruit întreaga existență descoperirii frumuseților ascunse ale naturii și încredințării acestora semenilor, a fost răsplătit cu o viață lungă și cu o putere de creație neobișnuită. Maestrul nu s-a mulțumit niciodată cu reflectarea unor impresii de suprafață, pe care natura le trădează despre sine chiar la o primă contemplare. El a încercat să depășească superficialul și să se adîncească în descoperirea unor trăsături esențiale, care se relevă ochiului omenesc doar printr-o statornică observație...

Dar elementul primordial al tuturor peisajelor rămîne cerul, un cer numai și numai al lui Mikola, umplut parcă de o patină de aramă de o deosebită nuanță, care-i conferă peisagistului băimărean un loc cu totul aparte în plastica românească.” (Banner Zoltán)

Biserica de lemn de pe Dealul Florilor

Mielul tradițional

Primăvară timpurie